

MOBILITEITSACADEMIE INFOMOMENT NIEUWE WEGENCATEGORISERING VLAANDEREN

EVALUATIE HUIDIGE WEGENCATEGORISERING

DIMITRI DE BACKER – MINT
2/10/2020

1

ACHTERGROND VAN DE STUDIE

- “Naar een slim, veilig en robuust wegennet” door Universiteit Antwerpen, MINT en Patrick Maes i.o.v. Departement MOW
- Timing: 20 december 2017 tot 20 januari 2019 – 5 werkblokken
- Huidige wegcategorisering in RSV uit 1997 → Geen uitspraken meer in BRV
- Discussies sterktes en zwaktes → Opgenomen in beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2014-2019 en beleidsbrieven

2

1

OPBOUW EN STAND VAN ZAKEN

1. Definitie robuustheid
2. Analyse en evaluatie bestaande wegcategorisering
3. Netwerkconcept en inrichtingsprincipes
4. Selectiemethodiek en synthesekaart nieuwe wegcategorisering
5. Case-studies ruimtelijke impact

3

‘ROBUUSTHEID’ ALS LEIDEND PRINCIPE

“Het vermogen om de geplande functie waarvoor het verkeers- en vervoersnetwerk ontworpen is te blijven vervullen, ondanks verstoringen”

4

2

OPBOUW EN STAND VAN ZAKEN

1. Definitie robuustheid
2. Analyse en evaluatie bestaande wegcategorisering
3. Netwerkconcept en inrichtingsprincipes
4. Selectiemethodiek en synthesekaart nieuwe wegcategorisering
5. Case-studies ruimtelijke impact

5

2 ONDERZOEKSVRAGEN

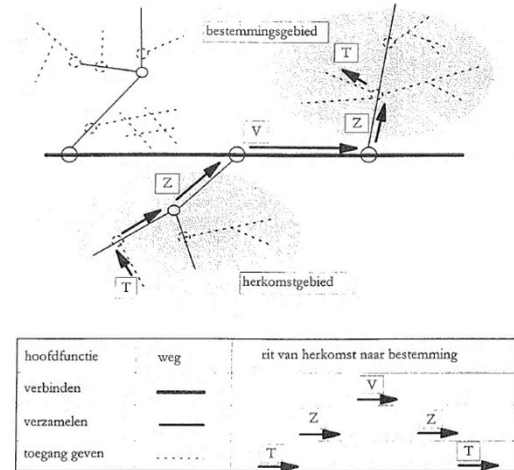
- Is de selectie van de wegen in het kader van het RSV vandaag nog steeds coherent?
- Zijn de gehanteerde criteria nog steeds relevant, rekening houdend met de ontwikkeling van een robuust wegennet of vervoerssysteem?

Focus: hoofdwegennet, primaire wegennet en secundaire wegennet.
Aanvulling met lokale wegen type I en II.

6

UITGANGSPUNTEN VAN DE HUIDIGE WEGENCATEGORISERING

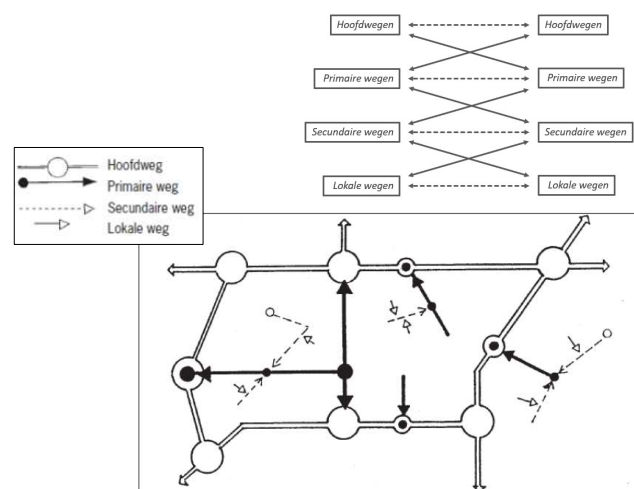
- Wegencategorisering = verband tussen functie, vorm en gebruik
- Evenwicht tussen bereikbaarheid en leefbaarheid
- Hiërarchie: hoofdweg, primair, secundair, lokaal
- Verkeersfuncties: verbinden, verzamelen, toegang geven

7

UITGANGSPUNTEN VAN DE HUIDIGE WEGENCATEGORISERING

- Wegsegmenten, knopen (uitwisseling tussen dezelfde categorieën) en schakelpunten (uitwisseling tussen opevolgende categorieën)
- Rasterstructuur hoofdwegennet vs. boomstructuur onderliggend net (m.u.z. primaire wegen type I)
- Grote mazen → maasdoorsnijdingen voorkomen

8

4

BENCHMARK WEGENCATEGORISERING BUITENLAND

- Hiërarchie, verkeersfuncties, ruimtelijke context,...: verschillende benaderingen
  - Bv. Duitsland: complexe wegcategorieën met eigen inrichtingsprincipes afhankelijk van hiërarchie, wegfunctie en ruimtelijke context
  - Bv. Nederland – Duurzaam veilig: eenvoudige wegcategorieën, sterke focus op veiligheid en weginrichting
- Robuustheid in geen enkel netwerksysteem wegcategorisering geïntegreerd

Verbindingsniveau		Buiten bebouwde kom		Bebouwde kom		
		Geen aanliggende bebouwing		Aanliggende bebouwing		
		Verbinden			Ontsluten	Verblijven
		A	B	C	D	E
Grootschalig	I	AI	BI	CII	DIII	EIV
Bovenregionaal/regionaal	II	AII	BII	CII	DII	EII
Intergemeentelijk	III	AIII	BIII	CIII	DIII	EIII
Ontslutend	IV	AIV	BIV	CIV	DIV	EIV
Ondergeschikt	V	AV	-	-	DV	EV
Erfortsluting	VI	AVI	-	-	-	EVI

Toelichting:

- Niet toepasbaar
- Zeer problematisch bij toepassing
- Problematisch
- Komt niet voor

RAS-N (Duitsland)

9

STERKTE-ZWAKTE-ANALYSE O.B.V. WORKSHOPS

- Gemeenschappelijke taal tussen beleidsdomeinen en –niveaus, bewustwording relatie ruimte-mobiliteit
- THEORIE → SELECTIE → INRICHTING
  - 3 bouwstenen zijn op zichzelf logisch en sterk uitgewerkt
  - Maar gebrek aan verticale integratie, samenhang en wisselwerking

10

5

STERKTE-ZWAKTE-ANALYSE O.B.V. WORKSHOPS

- Wegencategorisering ingesteld als kader voor ruimtelijk beleid, maar als instrument niet sterk genoeg om te wegen op vergunningenbeleid
  - Loskoppelen of krachtiger instrument worden?
- Boomstructuur: sterke dualiteit met voor- en tegenstanders
  - Lokaal niveau: succes, veel potentieel in terugdringen sluipverkeer, te versterken d.m.v. strakker kader
  - Bovenlokaal niveau: onmogelijk om correct te implementeren, weggebruiker beschikt over teveel informatie om routekeuzes af te dwingen
    - Schotten tussen lokale boomstructuren en bovenlokale rasters

11

STERKTE-ZWAKTE-ANALYSE O.B.V. WORKSHOPS

- Inrichtingsprincipes: onvoldoende koppeling met wegcategorisering en multi-interpreteerbaar, inconsequente toepassing
  - Wegencategorisering onleesbaar voor weggebruiker

Primaire weg type II

Secundaire weg type III

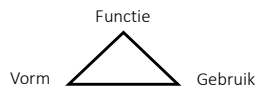
Lokale weg type I

12

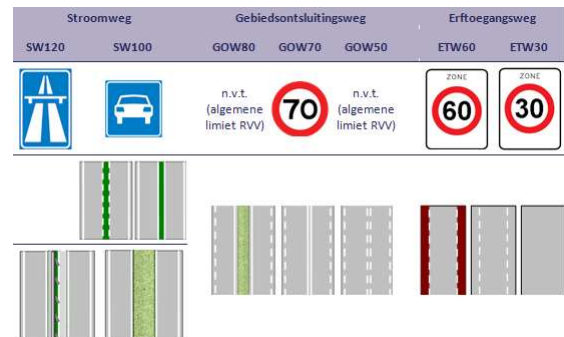
STERKTE-ZWAKTE-ANALYSE O.B.V. WORKSHOPS

- Inrichtingsprincipes: onvoldoende koppeling met wegencategorisering en multi-interpreteerbaar, inconsequente toepassing

→ Inrichtingsprincipes moeten volgen uit

- Nood aan onderscheidende basisprincipes gekoppeld aan categorisering, bv. wegmarkering

13

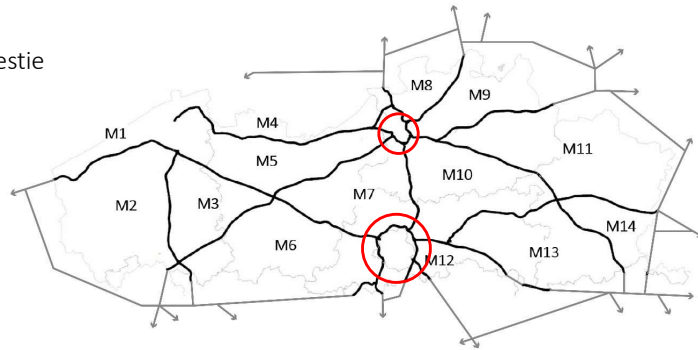
STERKTE-ZWAKTE-ANALYSE O.B.V. WORKSHOPS

- Secundaire wegen type III: poging om multimodaliteit in netwerkbenadering aan te brengen, maar inconsequente selectie en inrichting
- Bestaande wegencategorisering niet voorzien op integratie van mobipunten of logistieke knopen, geen multimodaal samenhangend netwerk

14

ANALYSE NETWERKOPBOUW

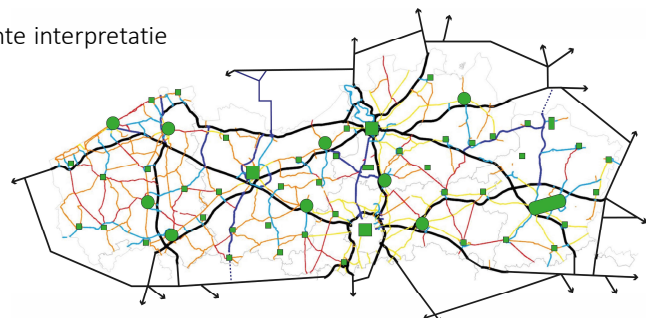
- Hoofdwegen: regelmatige mazen, maar R0 en R1 zijn bedreiging voor robuustheid van het netwerk
  - Buitenproportioneel belangrijke schakels
  - Korte afstanden tussen op- en afritten
  - Hoge intensiteiten
  - Gevoelig voor verstoringen zoals congestie en ongevallen

15

ANALYSE NETWERKOPBOUW

- Primaire wegen:
  - algemene selectie vrij consequent
  - maar keuze tussen type I en type II niet: principes m.b.t. maasdoorsnijding en kernenhierarchie niet altijd gevolgd
- Secundaire wegen:
  - sterke regionale verschillen en inconsequente interpretatie van onderscheid types I, II en III
  - ruimtelijke context als reden om type II i.p.v. type I te selecteren, ondanks verbindende functie in het netwerk

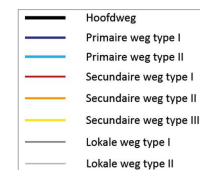
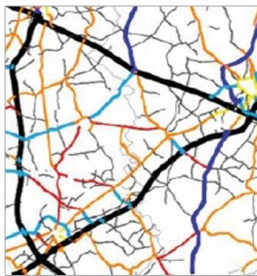

16

ANALYSE NETWERKOPBOUW

- Lokale wegen:
  - regionale verschillen: dichtheid netwerk
  - lokale verschillen: zowel boomstructuren als rasters

17

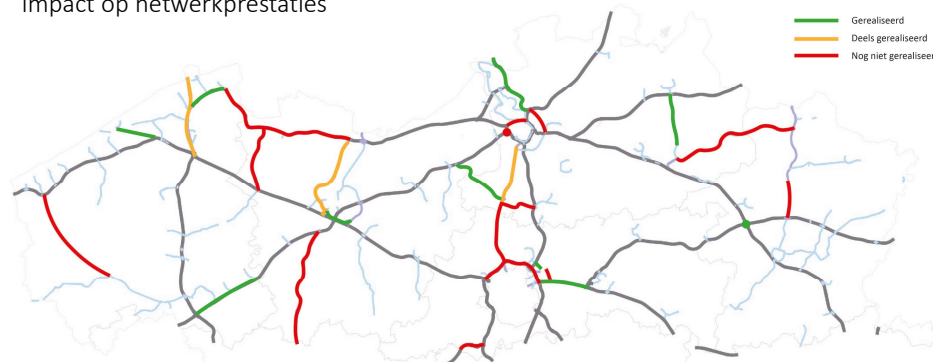
ANALYSE NETWERKOPBOUW

- Onderscheid verbindingfunctie-ontsluitingsfunctie
  - Zinvol op lokaal niveau: lokale ontsluitingsweg heeft geen verbindingfunctie
  - Problematisch op bovenlokaal niveau: steeds afhankelijk van schaalniveau, steeds functiemenging op secundaire en primaire wegen, multi-interpreteerbaar
- Onderscheid in categorisering houden op lokaal niveau, maar duidelijker alternatief zoeken voor bovenlokale niveaus

18

ANALYSE NETWERKOPBOUW

- Na 20 jaar ruim 1/3 van de missing links weggewerkt, maar belangrijke voorwaarde voor robuust wegennetwerk
  - Ontbrekende *schakels*: zowel verbindingen als opwaarderingen en kleine aanpassingen met impact op netwerkprestaties

19

ANALYSE NETWERKOPBOUW

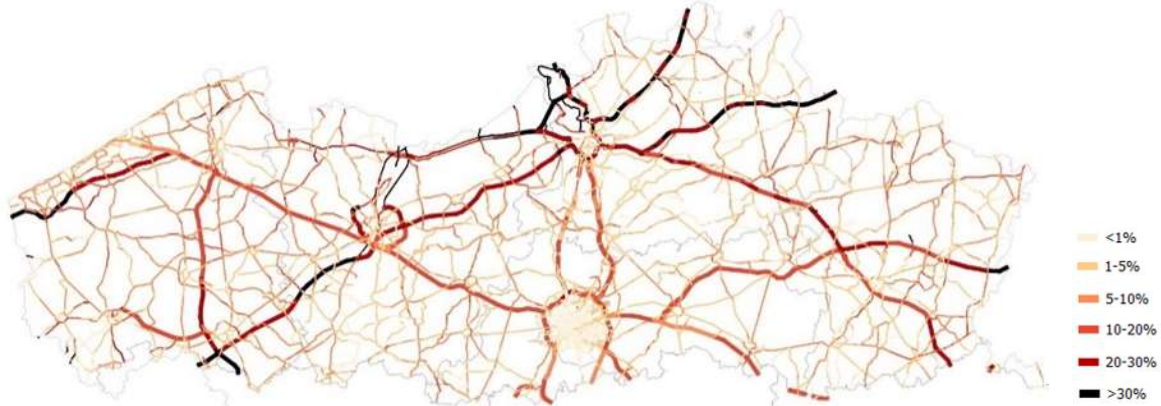
- Respecteren van hiërarchie van schakelpunten en dus boomstructuur in realiteit niet haalbaar gebleken, met name op bovenlokaal niveau
- Vrijwel geen onderscheid zichtbaar tussen verbindende en ontsluitende primaire, secundaire (en soms zelfs lokale) wegen in schakelpunten, inrichting of gebruik
- Pragmatische toepassing van wegcategorisering, eerder vanuit individuele wegen, persoonlijke benaderingen van de principes en historische wegstructuur dan vanuit netwerkvisie RSV

20

10

EVALUATIE FUNCTIONEREN WEGENNETWERKEN A.D.H.V. VERKEERSMODELLEN

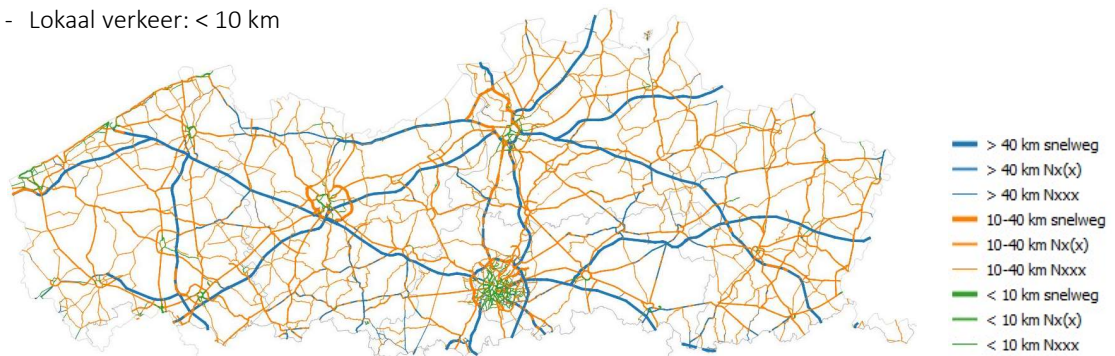
- Aandeel vrachtverkeer (etmaalbasis)

21

EVALUATIE FUNCTIONEREN WEGENNETWERKEN A.D.H.V. VERKEERSMODELLEN

- Grootste afstandsklasse (weekdag 12u)
  - Doorgaand verkeer: > 40 km
  - Regionaal en bovenlokaal verkeer: 10-40 km
  - Lokaal verkeer: < 10 km

22

11

EVALUATIE FUNCTIONEREN WEGENNETWERKEN A.D.H.V. VERKEERSMODELLEN

- Inzicht dankzij analyse verzadigingsraden, reistijdverhouding, aandeel vrachtverkeer, afstandsklassen,... maar gebrek aan data voor operationele en representatieve robuustheidscheck
- → Nood aan duidelijk gedefinieerde, meetbare Service Level Agreements per wegcategorie en tussen categorieën en data om deze te toetsen (bv. reistijden, maximale intensiteiten i.f.v. leefbaarheid)

23

MOBILITEITSACADEMIE INFOMOMENT NIEUWE WEGENCATEGORISERING VLAANDEREN

EVALUATIE HUIDIGE WEGENCATEGORISERING

DIMITRI DE BACKER – MINT
2/10/2020

24

12